

ΣΥΝΤΟΜΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

ΣΕΒΕ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ

ΣΕΒΕ-ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ
Πλατεία Μοριχόβου 1
54625 Θεσσαλονίκη
Τ.: 2310-535333
Ε.: info@seve.gr
W.: www.seve.gr

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
<i>Βασικά οικονομικά μεγέθη</i>	2
Ευκαιρίες αγοράς	4
<i>Τρόφιμα</i>	4
<i>Εξοπλισμός επεξεργασίας και συσκευασίας τροφίμων</i>	5
<i>Αγροτικός τομέας</i>	5
<i>Χημικά</i>	6
<i>Ορυκτά λιπάσματα</i>	7
<i>Κατασκευές</i>	7
<i>Ιατρικός εξοπλισμός</i>	8
<i>Φαρμακευτικά</i>	8
<i>Franchising</i>	9
Προσέγγιση αγοράς	9
<i>Αναζήτηση Συνεργάτη</i>	9
<i>Κανάλια διανομής</i>	11
<i>Κανάλια πωλήσεων</i>	11
<i>Τελωνειακό-Δασμολογικό Καθεστώς</i>	12
<i>Εισαγωγικό καθεστώς</i>	13
Προκλήσεις	14

Εισαγωγή

Η Ουκρανία είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα στην Ευρώπη, μετά τη Ρωσική Ομοσπονδία, με έκταση 603,550 τ.χλμ.. Ο συνολικός πληθυσμός της Ουκρανίας, ανέρχεται σε 41.9 εκατ. (σύμφωνα με εκτίμηση Ιανουαρίου 2020), εκ των οποίων ο αστικός πληθυσμός είναι 29,1 εκατ. (περίπου 69,5%) και ο αγροτικός πληθυσμός 12,8 εκατ. (περίπου 30,5%).

Οι μεγαλύτερες πόλεις της Ουκρανίας μετά την πρωτεύουσα Κίεβο (πληθυσμός 2,9 εκατ.), είναι (με πληθυσμό μεγαλύτερο του ενός εκατομμυρίου) το Kharkiv, το Dnipropetrovsk, η Οδησσός, το Donetsk και (με πληθυσμό μεγαλύτερο των 500.000) η Zaporizhzhia, το Lviv, το Kryny Rih, το Mykolaiv.

Η Ουκρανία είναι μια αναδυόμενη οικονομία ελεύθερης αγοράς, με πολλές από τις συνιστώσες μιας μεγάλης ευρωπαϊκής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένου ενός καλά εκπαιδευμένου εργατικού δυναμικού, μιας σταθερής βιομηχανικής βάσης και πλούσιων γεωργικών εκτάσεων.

Μετά από μια πολιτική και οικονομική κρίση το 2014-2015 και τη σωρευτική οικονομική πτώση του 16%, η οικονομία της Ουκρανίας άρχισε να αναπτύσσεται

αργά το 2016 με 2% ετήσια ανάπτυξη. Η εγχώρια ζήτηση και οι καλές γεωργικές συγκομιδές συνέχισαν να τροφοδοτούν την οικονομική ανάπτυξη κατά 3,3% το 2018 και 3,2% το 2019.

Βασικά οικονομικά μεγέθη

	2020	2019	2018
ΑΕΠ (ονομαστικό) (σε δισ. \$)	151,26	153,78	130,9
ΑΕΠ (μεταβολή %)	-4	3,2	3,3
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε \$)	3.625	3.659	3.096
Ανεργία (%)	9,5	8,6	9,1
Πληθωρισμός (%) (Δεκ.-Δεκ.)	5	4,1	9,8
Εξαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών (σύνολο) (δισ. \$)	60,38	65,7	58,9
Εισαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών (σύνολο) (δισ. \$)	59,30	67,7	63,4
Ισοζύγιο εμπορευμάτων και υπηρεσιών (δισ. \$)	1,08	- 2	- 4,5
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. \$)	6,2	- 4,1	- 6,4
ΑΞΕ (FDI) στη χώρα (stock / τέλος έτους αναφοράς) (δισ. \$)	48,93	51,4	44
ΑΞΕ (FDI) χώρας σε υπόλοιπο κόσμο (stock / τέλος έτους αναφοράς) (δισ. \$)	2,75	3,5	2,7
Δημοσιονομικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	- 5,9	- 1,8	- 2,1
Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	63	50,3	60,9
Εξωτερικό χρέος (% ΑΕΠ)	81,2	78,6	87,6
Συναλλαγματικά αποθέματα (δισ. \$)	29,1	25,3	18,4

Πηγές: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας, Κεντρική Τράπεζα, Παγκόσμια Τράπεζα

Το 2020 το ονομαστικό ΑΕΠ της Ουκρανίας ανήλθε στα 4,19 τρισ. χρίβνιες (UAH), άλλως περίπου στα 127 δισ. ευρώ (με ισοτιμία 1 ευρώ = 33 UAH) ή 151 δισ. \$ ΗΠΑ, σημειώνοντας πτώση 4,0% σε σχέση με το 2019 (σε σταθερές τιμές με έτος βάσης το 2016). Ήταν η πρώτη πτώση του ΑΕΠ, μετά από τέσσερις συνεχείς χρονιές μεγέθυνσής του, 2016 : +2,5%, 2017 : +2,5%, 2018 : +3,4% και 2019 : +3,2%.

Οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης "Fitch" και "Standard & Poors" επιβεβαίωσαν, στις πλέον πρόσφατες εκθέσεις τους (Φεβρουάριος και Μάρτιος 2021 αντίστοιχα), τις σταθερές προοπτικές της ουκρανικής οικονομίας, αποτιμώντας τη **πιστοληπτική ικανότητα** της χώρας στο επίπεδο "B/B".

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον οίκο "Fitch", η ουκρανική οικονομία επέδειξε αξιοσημείωτη αντοχή στις επιπτώσεις της πανδημίας, ωστόσο η καθυστέρηση στην

εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών πολιτικών και η ανάγκη εξυπηρέτησης ενός μεγάλου εξωτερικού χρέους, αποτελούν απειλή για το μέλλον.

Σύμφωνα με τον οίκο "Standard & Poors", η απόδοση της ουκρανικής οικονομίας το 2020 ξεπέρασε τις προσδοκίες σε ότι αφορά την ανάπτυξη (για την ακρίβεια, ύφεση μικρότερη της αναμενόμενης), το ισοζύγιο πληρωμών και τα δημόσια οικονομικά. Ωστόσο, υπάρχει αβεβαιότητα που σχετίζεται κυρίως με την καθυστέρηση στην εκταμίευση των υπολειπόμενων δόσεων του ΔΝΤ και της Ε.Ε. και τις πιθανές επιπτώσεις της επιδημιολογικής κατάστασης (η οποία, παρά το ό,τι εμφανίζει σημεία ύφεσης, έχει πάντα ως μειονέκτημα την αργή εξέλιξη του εμβολιαστικού προγράμματος στη χώρα).

Ο κανονικός συντελεστής **Φ.Π.Α.** είναι 20%. Διαφοροποιημένοι συντελεστές Φ.Π.Α. ισχύουν για εισαγωγές και προμήθεια συγκεκριμένων γεωργικών προϊόντων (14%), φαρμακευτικά προϊόντα, θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, υπηρεσίες παροχής προσωρινής διαμονής από ξενοδοχεία και παρόμοιες εγκαταστάσεις (7%).

Μετά από μία περίοδο έντονης υποτίμησης του εγχώριου **νομίσματος** (χρίβνα – UAH), από τα τέλη του 2019, η ισοτιμία με το ευρώ έφτασε στο επίπεδο 1 ευρώ = 34,5 χρίβνες. Από τις αρχές του 2021 και ιδιαίτερα μετά τον Μάιο, το εθνικό νόμισμα ανατιμάται έναντι του δολαρίου και του ευρώ (πλέον 1 ευρώ = 32 χρίβνες). Οι διακυμάνσεις στην ισοτιμία πρέπει να παρακολουθούνται διότι επηρεάζουν (μάλλον καθιστούν δυσχερή) την κοστολόγηση των προϊόντων των Ελλήνων εξαγωγέων.

Εμπόριο

Το παγκόσμιο εμπόριο της Ουκρανίας συνέχισε να αυξάνεται το 2019, αλλά οι εισαγωγές ξεπέρασαν σημαντικά τις εξαγωγές, με αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα της Ουκρανίας να τριπλασιάζεται σχεδόν στα 10,3 δισεκατομμύρια δολάρια.

Η εξάπλωση του Covid-19 το 2020 δεν άφησε ανεπηρέαστη καμία οικονομία. Ο αρνητικός αντίκτυπος που είχε ο COVID-19 στο διμερές μας εμπόριο φαίνεται και στα στοιχεία διμερούς εμπορίου το 2021, καθώς οι συνολικές εμπορικές ροές ανήλθαν από 138,1 εκατομμύρια ευρώ το πρώτο τετράμηνο του 2020 σε 118,2 εκατομμύρια ευρώ την ίδια περίοδο του 2021. Ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό να επισημάνουμε την ανοδική τάση που επέδειξαν οι διμερείς μας συναλλαγές κατά την περίοδο 2017-2019 και λίγο πριν από την έξαρση του COVID-19. Ειδικότερα, το συνολικό εμπόριο αυτή την περίοδο αυξήθηκε κατά 29%, γεγονός που δείχνει ότι υπάρχουν πολλοί τομείς ενδιαφέροντος και πολλές επιχειρηματικές ευκαιρίες και για τα δύο μέρη.

Πίνακας 1. Διμερές Εμπόριο Ελλάδας-Ουκρανίας, 2016-2020, σε εκατ. ευρώ

	2016	2017	2018	2019	2020	Διαφορά 20/19	ΕΤ 20/19
Εξαγωγές	200,5	124,8	181,6	210,8	193,7	-17,2	-8,1%
Εισαγωγές	164,4	183,5	164,7	186,5	179,0	-7,5	-4,0%
Εμπορικό Ισοζύγιο	36,1	-58,7	16,9	24,4	14,7	-9,7	-39,7%
Συνολικό Εμπόριο	364,8	308,2	346,4	397,3	372,6	-24,7	-6,2%

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία: ΙΕΕΣ-ΣΕΒΕ, ΕΤ: Ετήσια Τάση

Ευκαιρίες αγοράς

Βάσει των προβλέψεων του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας της Ουκρανίας για το επόμενο έτος, τομείς οι οποίοι παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους Έλληνες εξαγωγείς είναι αυτοί των τροφίμων και ποτών, των δομικών υλικών-κατασκευών, των χημικών και των φαρμακευτικών προϊόντων, των ιατρικών συσκευών-εξοπλισμού και των αγροτικών μηχανημάτων-εξοπλισμού.

Τρόφιμα

Πέραν των κλασσικών παραδοσιακών εξαγωγίμων ελληνικών προϊόντων (φρούτα, ελαιόλαδο, ελιές, γαλακτοκομικά), οι λοιπές κατηγορίες των ελληνικών τροφίμων έχουν περιορισμένη παρουσία στην αγορά της Ουκρανίας.

Σύμφωνα με την έκθεση του Γραφείου ΟΕΥ θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια διεύρυνσης του φάσματος στις παρακάτω κατηγορίες τροφίμων:

- Είδη ζαχαροπλαστικής – Αρτοποιήματα: φρυγανιές, παξιμάδια - ντάκοι, πίττες για σουβλάκια, γεμιστά μπισκότα, ατομικές πάστες – κέικ, μπακλαβαδάκια, γλυκά κουταλιού, μαρόν γλασέ, βυσσινάδα συμπυκνωμένη και ως έτοιμος χυμός, παρασκευάσματα με σκόνη μπεσαμέλ, τούρτας και λουκουμάδων, παστέλια, μπάρες δημητριακών, Μακεδονικός χαλβάς,
- Γαλακτοκομικά: φέτα, στραγγιστό γιαούρτι, με ή χωρίς φρούτα, επιτραπέζια τυριά όχι πολύ πικάντικα.
- Κονσέρβες ψαριών, συσκευασμένα καπνιστά φιλέτα ρέγκας και πέστροφας, «ούζο-μεζέδες» κλπ.
- Χωριάτικα πικάντικα γεμιστά λουκάνικα
- Κατεψυγμένο φύλλο και έτοιμες πίττες (σπανακόπιτες κλπ)
- Κατεψυγμένα η κονσερβοποιημένα έτοιμα παραδοσιακά φαγητά
- Κατεψυγμένος μεγάλος γύρος χοιρινός και, ει δυνατόν, υπόλοιπη γκάμα παραδοσιακών κρεατικών ψητοπωλείου (για εστίαση)
- Φιστίκια Αιγίνης, σταφίδα γλυκιά μαύρη και σουλτανίνα, τσάγια από βότανα (βουνού, δίκταμο, κρόκος)
- Φυσικά μεταλλικά νερά
- Λικέρ μαστίχας Χίου, κουμκουάτ, βύσσινο. Μαυροδάφνη και λοιπά γλυκά ή ημίγλυκα αρωματικά κρασιά (Μοσχάτο Σάμου, Μοσχάτο Λήμνου, αφρώδη ημίγλυκα).

Επίσης, τους μήνες της πανδημίας Μάρτιο-Μάιο 2020 κατηγορίες προϊόντων όπως βότανα και μπαχαρικά, ζυμαρικά, και κατεψυγμένα dumplings είδαν απότομη αύξηση στη ζήτηση (από 30 σε 73%), τάση η οποία συνεχίστηκε και τους επόμενους μήνες.

Εξοπλισμός επεξεργασίας και συσκευασίας τροφίμων

Η εναρμόνιση των προτύπων με αυτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διαδικασία υπό εξέλιξη - σε συνδυασμό με την ενδεχόμενη ένταξη της Ουκρανίας στην Ε.Ε., θα επηρεάσει θεμελιωδώς και θετικά το εμπόριο μεταποιημένων τροφίμων της Ουκρανίας. Με τον αυξημένο ανταγωνισμό στο εμπόριο και τις τιμές, οι τοπικοί παραγωγοί θα πρέπει να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους αναβαθμίζοντας και εκσυγχρονίζοντας τις μεθόδους επεξεργασίας και συσκευασίας. Αυτές οι αλλαγές θα προσφέρουν πολλαπλές ευκαιρίες στους προμηθευτές εξοπλισμού. Οι καλύτερες προοπτικές του τομέα περιλαμβάνουν:

- Παραγωγή ζωικών λιπών και φυτικών ελαίων
- Φυτικά προϊόντα / μεταποίηση (συμπεριλαμβανομένων των ελαίων)
- Προϊόντα ζαχαροπλαστικής / μεταποίηση
- Γαλακτοκομικά προϊόντα / μεταποίηση
- Επεξεργασίας κρέατος
- Συσκευασία τροφίμων

Αγροτικός τομέας

Αν και η Ουκρανία είναι ένας μεγάλος παγκόσμιος παραγωγός, ο γεωργικός τομέας της είναι ανεπαρκής και μεγάλο μέρος των υφιστάμενων γεωργικών μηχανημάτων της είναι ξεπερασμένο. Συνολικά, το 30% των γεωργικών μηχανημάτων πρέπει να αντικατασταθεί.

Σύμφωνα με το Institute of Agrarian Economics της Ουκρανίας, η διαθεσιμότητα πάγιων περιουσιακών στοιχείων ανά εκτάριο καλλιεργήσιμης γης είναι 20%. Ο πρωταρχικός παράγοντας που περιορίζει τη γεωργική ανάπτυξη είναι η πρόσβαση σε πιστώσεις και κεφάλαιο κίνησης. Τα εγχώρια δάνεια είναι ακριβά και το δύσκολο επιχειρηματικό κλίμα της Ουκρανίας εμποδίζει τις τοπικές εταιρείες να προσελκύσουν φθηνότερα διεθνή κεφάλαια. Επομένως, ο ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών γεωργικών μηχανημάτων στην Ουκρανία δεν αφορά μόνο την ποιότητα, αλλά και τους οικονομικούς όρους του προμηθευτή.

Η κυβέρνηση της Ουκρανίας εφαρμόζει πρόγραμμα αποζημίωσης 25% για το κόστος αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού που παράγονται στην εγχώρια αγορά. Αυτό ενθάρρυνε τους τοπικούς κατασκευαστές να επενδύσουν στη μεταποίηση. Ενώ οι Ουκρανοί κατασκευαστές εξακολουθούν να μην είναι σε θέση να ανταγωνιστούν τα εισαγόμενα αυτοκινούμενα μηχανήματα, ανταγωνίζονται στο τομέα του εξοπλισμού άρσης. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει ισχυρή ζήτηση για οικονομικά αποδοτικότερες και εξελιγμένες ξένες τεχνολογίες οργώματος.

Κατά την περίοδο 2015-2019, υπολογίζεται ότι εισήχθησαν στην Ουκρανία περίπου 11.960 θεριστικές μηχανές σιτηρών αξίας 1 δις. δολαρίων. Το μερίδιο νέων και μεταχειρισμένων θεριζοαλωνιστικών μηχανών είναι σχεδόν ίσο, 52% νέες και 48% μεταχειρισμένες.

Η Ουκρανία είναι η μεγαλύτερη αγορά της Ευρώπης για υψηλής τεχνολογίας και ακριβούς αυτοκινούμενους ψεκαστήρες. Το 2019, το μέσο κόστος των

αυτοκινούμενων ψεκασθήρων που εισήχθησαν στην Ουκρανία ήταν 166.285\$/μηχάνημα. Το 2019 η Ουκρανία εισήγαγε 709 αυτοκινούμενους ψεκασθήρες, σχεδόν 60% περισσότερο από ό,τι το 2015.

Η συνολική έκταση που απαιτεί μόνιμη άρδευση είναι 19 εκατομμύρια εκτάρια αρόσιμης γης. Ο εκσυγχρονισμός των υποδομών άρδευσης και αποχέτευσης αναμένεται μετά την άρση του μορατόριουμ για τις πωλήσεις γεωργικών γαιών.

Οι καλύτερες προοπτικές του τομέα περιλαμβάνουν:

- Τρακτέρ
- Θερμικές μηχανές
- Εξοπλισμός οργώματος
- Εξοπλισμός σποράς
- Διανομείς ψεκασθήρων και λιπασμάτων
- Αποθήκευση και χειρισμός σιτηρών
- Υποδομή άρδευσης
- Γεωργικά χημικά, συμπεριλαμβανομένων των λιπασμάτων και των μικροθρεπτικών συστατικών.

Η Ουκρανία διαθέτει το 1/3 του πλουσιότερου εδάφους του κόσμου, το chernozem, γνωστό ως "μαύρη γη". Εκτιμάται ότι εάν η χώρα καλλιεργηθεί πλήρως σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα, θα μπορούσε να τροφοδοτεί το 1/5 του παγκόσμιου πληθυσμού, με αύξηση της γεωργικής της παραγωγή περισσότερο από 500%, και να γίνει ο μεγαλύτερος εξαγωγέας σιτηρών στον κόσμο και κορυφαίος παραγωγός πολλών άλλων γεωργικών προϊόντων.

Χημικά

Η χημική βιομηχανία είναι ένας από τους κύριους τομείς της οικονομίας της Ουκρανίας. Ο πολυκλαδικός χημικός τομέας της Ουκρανίας περιλαμβάνει τους υποκλάδους των χημικών, πετροχημικών και φαρμακευτικών με περισσότερες από 1.600 επιχειρήσεις.

Το 2019, η παραγωγή της ουκρανικής χημικής βιομηχανίας έφτασε τα 2,8 δισεκατομμύρια δολάρια με 8% CAGR¹ τα τελευταία 4 χρόνια. Ταυτόχρονα, η Ουκρανία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές χημικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των πετροχημικών, των φαρμακευτικών προϊόντων και των ορυκτών λιπασμάτων. Το 2019, η Ουκρανία εισήγαγε χημικά προϊόντα 7,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, τα οποία αντιπροσωπεύουν μερίδιο 12% στις εισαγωγές της χώρας, δείχνοντας έντονη ζήτηση από την εγχώρια αγορά.

---

¹ Compound Annual Growth Rate (δείκτης μέτρησης απόδοσης)

Ορυκτά λιπάσματα

Η Ουκρανία είναι μια γεωργική υπερδύναμη. Κάθε χρόνο η Ουκρανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κορυφαίων χωρών στον κόσμο όσον αφορά την παραγωγή και τις εξαγωγές σιτηρών, ηλιέλαιου, ξηρών καρπών και άλλων γεωργικών προϊόντων.

Η ουκρανική γεωργία, που απολαμβάνει ήδη σημαντικά πλεονεκτήματα κόστους λόγω ελκυστικών τιμών ενοικίασης γης, εξαιρετικά εύφορου εδάφους, και ανταγωνιστικών μισθών, εξακολουθεί να έχει αρκετό περιθώριο για αύξηση της παραγωγικότητας καθώς οι αποδόσεις ανά εκτάριο παραμένουν κάτω από τα δυτικά σημεία αναφοράς.

Οι χαμηλότερες αποδόσεις στην Ουκρανία οφείλονται στις υποεπενδύσεις στον γεωργικό τομέα της Ουκρανίας και συγκεκριμένα στη μειωμένη χρήση λιπασμάτων και εργαλείων φυτοπροστασίας. Οι Ουκρανοί αγρότες χρησιμοποιούν σχεδόν τρεις φορές λιγότερα ορυκτά λιπάσματα από ό,τι στον υπόλοιπο κόσμο.

Η Ουκρανία διαθέτει ήδη μια ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά λιπασμάτων με εισαγόμενα προϊόντα που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 60% των συνολικών αναγκών.

Με πιθανή αύξηση των επενδύσεων στον γεωργικό τομέα που συνδέεται με την εισαγωγή της αγοράς γης τον Ιούλιο του 2021, παρυσιάζονται τεράστιες ευκαιρίες για τις ξένες εταιρείες να δημιουργήσουν εγχώρια παραγωγή ορυκτών λιπασμάτων στην Ουκρανία.

Επιπλέον, η κυβέρνηση της Ουκρανίας προέβλεψε την ιδιωτικοποίηση ορισμένων κρατικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με την παραγωγή ορυκτών λιπασμάτων, συμπεριλαμβανομένων των Odesa Portside Plant και Sumykhimpro.

Κατασκευές

3.5 Κατασκευές

Το 2020, ο κατασκευαστικός τομέας στην Ουκρανία βελτίωσε τα αποτελέσματά του κατά 4%, σε σχέση με το 2019 (συγκριτικά, η μεγέθυνση του κλάδου μεταξύ 2018 και 2019, ήταν της τάξης του 24%).

Ο δείκτης δομικών προϊόντων για το 2020 στον τομέα οικιστικών ακινήτων ανήλθε σε 81,5% σε σύγκριση με το 2019. Ταυτόχρονα, η μέση τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο αυξήθηκε κατά 6,5%. Ωστόσο, ο όγκος των μη οικιστικών κατασκευών παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος (99,3%) και τα δημόσια έργα ξεπέρασαν ακόμη και αυτά του 2019 (111,6%) λόγω της εφαρμογής του κρατικού προγράμματος «Big Construction», μέσω του οποίου επισκευάστηκαν περισσότερα από 3,9 χιλιάδες χιλιόμετρα δρόμων, 114 σχολεία, 100 νηπιαγωγεία και 101 αθλητικές εγκαταστάσεις είτε κατασκευάστηκαν είτε ανακατασκευάστηκαν.

Αντίθετα, το 2019 υπήρξε αύξηση της κατασκευαστικής δραστηριότητας της τάξης του 23,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η άνοδος ήταν 19,1% στην κατασκευή κτιρίων (+4,8% στις κατοικίες και +30,3% στα λοιπά κτίρια) και 27,7% στις λοιπές

μηχανικές κατασκευές (γέφυρες κ.λπ). Ειδικότερα στην κατασκευή κατοικιών, το 53% αφορά μονοκατοικίες (48,9% το 2018), το 46,9% σπίτια με δύο ή περισσότερα διαμερίσματα (51% το 2018) και το 0,1% οικότροφεία (αμετάβλητο).

Στον τομέα των υποδομών το “Drive Ukraine 2030” είναι το 10ετές σχέδιο της ουκρανικής κυβέρνησης για τον εκσυγχρονισμό και την επισκευή του εθνικού μεταφορικού δικτύου της χώρας, προϋπολογισμού 60 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Παγκόσμια Τράπεζα υποστηρίζουν τις εργασίες για το Trans-European Transport Network, γνωστό ως TEN-T, προκειμένου να ενσωματωθούν τα δίκτυα μεταφορών της ΕΕ με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Γεωργία και την Ουκρανία. Το TEN-T περιλαμβάνει 100 έργα με ύψους σχεδόν 14,7 δισεκατομμυρίων δολαρίων έως το 2030, με τριάντα εννέα από αυτά τα έργα μόνο για την Ουκρανία. Τα έργα επικεντρώνονται σε σημαντικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων οδών, σιδηροδρόμων, αεροδρομίων και λιμένων.

Ιατρικός εξοπλισμός

Το 2019, η ουκρανική αγορά ιατροτεχνολογικών προϊόντων ανήλθε σε 524,7 εκατομμύρια δολάρια και αναμένεται περαιτέρω αύξηση. Οι παράγοντες που οδηγούν σε αυτήν την ανάπτυξη είναι: η νέα νομοθεσία περί υγειονομικής περίθαλψης, η οποία αλλάζει τον τρόπο χρηματοδότησης της υγειονομικής περίθαλψης, η ολοκληρωμένη προσέγγιση του νοσοκομειακού τομέα, το τρέχον έργο της Παγκόσμιας Τράπεζας που εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2015, και ο σχεδιασμός του Υπουργείου Υγείας να επεκτείνει το δίκτυο των κλινικών σε αγροτικές περιοχές.

Το 2019, οι εισαγωγές αντιπροσώπευαν το 90% των πωλήσεων ιατρικών συσκευών στην Ουκρανία. Κυριότεροι προμηθευτές είναι η Κίνα, οι ΗΠΑ, η Γερμανία και η Ιαπωνία. Οι καλύτερες προοπτικές του τομέα περιλαμβάνουν:

- Εξοπλισμό διαγνωστικής απεικόνισης (υπερηχογράφοι, τομογράφοι)
- Συσκευές χειρουργικής με λέιζερ
- Στεντ, βηματοδότες και άλλος εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη θεραπεία καρδιακών παθήσεων
- Ορθοπαιδικά & προσθετικά
- Οδοντιατρικό εξοπλισμό και υλικά

Φαρμακευτικά

Σήμερα, η ουκρανική φαρμακοβιομηχανία είναι μια ταχέως αναπτυσσόμενη, καινοτόμος και ελκυστική βιομηχανία για τους επενδυτές.

Τα τελευταία 30 χρόνια οι Ουκρανοί κατασκευαστές φαρμάκων έχουν μετατραπεί σε επιτυχημένες φαρμακευτικές εταιρείες που επενδύουν εκατομμύρια δολάρια σε πρότυπα παραγωγής, μάρκετινγκ, διαφήμιση και έρευνα.

Σχεδόν όλα τα ξένα φάρμακα που είναι δημοφιλή στην Ουκρανία έχουν κλώνους - Mezym, No-Spa, Aspirin, Nurofen, Viagra, Fastum gel. Ένα σημαντικό μέρος των εισαγωγών, που είναι περίπου 1,5 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως, μπορεί να αντικατασταθεί από εγχώρια φάρμακα τα οποία είναι 4-16 φορές φθηνότερα.

Ένας άλλος παράγοντας ανάπτυξης είναι η αγορά φαρμάκων μέσω νοσοκομείων. Κατά μέσο όρο για την περίοδο 2010-2018 σημειώθηκε αύξηση 7% στην αγορά φαρμάκων στα νοσοκομεία. Τη διετία 2016-2018 υπερδιπλασιάστηκε: το 2016 - 50 εκατομμύρια πακέτα και το 2018 - 134 εκατομμύρια.

Η κατανάλωση φαρμάκων στην Ουκρανία είναι σημαντικά χαμηλότερη από ό,τι στις χώρες της ΕΕ. Εάν ένας Ουκρανός ξοδεύει κατά μέσο όρο 73 δολάρια για φάρμακα ετησίως, τότε, για παράδειγμα, ένας Εσθονός δαπανά 258 δολάρια και ένας Σουηδός 509 δολάρια. Γεγονός που οφείλεται στο ότι οι Ουκρανοί πολίτες αγοράζουν το 99% των φαρμάκων με δικά τους χρήματα, παρόλο που από το 2017 το κράτος καλύπτει μέρος της δαπάνης μέσω του "Affordable Medicines Program" το οποίο αποζημιώνει τους ασθενείς για 23 φάρμακα για καρδιαγγειακές παθήσεις, διαβήτη και βρογχικό άσθμα.

Franchising

Ο πρώτος σε προοπτικές εξέλιξης βιομηχανικός τομέας στη Ουκρανία. Το franchising παραμένει μια σχετικά νέα ιδέα για την ουκρανική επιχειρηματική κοινότητα, καθώς εμφανίστηκε μόνο μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και δεν υπαγόταν σε κάποιο νομικό πλαίσιο μέχρι και το 2003, ενώ ο νόμος παραμένει μάλλον περιορισμένος και η νομολογία δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί πλήρως.

Ωστόσο, παρά τα κενά και τις ασυνέπειες στο ουκρανικό νομικό σύστημα, οι διεθνείς και τοπικές επιχειρήσεις franchise κατάφεραν να βρουν εφαρμόσιμες δομές franchising ή χρησιμοποίησαν εναλλακτικές ρυθμίσεις για την ανάπτυξη της επιχείρησής τους. Για αρκετό καιρό τώρα, πολλές αμερικανικές και διεθνείς μπράντες λειτουργούν επιτυχώς επιχειρήσεις franchise, όπως οι Domino's Pizza, KFC, FitCurves, Hyatt, Hilton, Marriott και Radisson, μαζί με μια γκάμα τοπικών franchise σε τρόφιμα, υπηρεσίες λιανεμπορίου και άλλες βιομηχανίες. Οι Ουκρανοί επιχειρηματίες προτιμούν όλο και περισσότερο το franchising όταν πρόκειται για την επέκταση της επιχείρησής τους. Η αγορά franchising κερδίζει δυναμική με τον αριθμό των καταστημάτων franchising να αυξάνονται σταθερά από έτος σε έτος. Το Ukrainian Franchise Group σημειώνει ότι στη χώρα λειτουργούν σήμερα περισσότεροι από 504 δικαιούχοι και 19.034 καταστήματα franchise.

Προσέγγιση αγοράς

Αναζήτηση Συνεργάτη

Ο απλούστερος τρόπος εισόδου και δραστηριοποίησης στην αγορά της Ουκρανίας είναι οι **απευθείας πωλήσεις** μέσω εξαγωγών. Η εταιρεία που εξάγει στην

Ουκρανία δεν υπόκειται σε φορολογικές υποχρεώσεις εντός της Ουκρανίας, ενώ, ανάλογα και με τους συμβατικούς όρους παράδοσης, κατά κανόνα την ευθύνη για τον εκτελωνισμό και τους αναλογούντες δασμούς φέρει ο Ουκρανός εισαγωγέας. Οι Έλληνες εξαγωγείς είναι προτιμότερο να μην αναλαμβάνουν την ευθύνη της εισαγωγής των προϊόντων στη χώρα, αν δεν κατέχουν το *modus operandi* των ουκρανικών αρχών, ιδιαίτερα όσον αφορά τις τελωνειακές διαδικασίες και τη φορολογία.

Η συνεργασία των ελληνικών εξωστρεφών επιχειρήσεων θα πρέπει να προσανατολίζεται προς εισαγωγείς που έχουν μακρά εμπειρία στο χώρο και τα συγκεκριμένα εξαγόμενα αγαθά. Θα πρέπει να αποφεύγονται οι περιστασιακές εξαγωγές ή φιλικές εξυπηρετήσεις από άτομα που μπορεί να μην έχουν γνώση των απαιτούμενων διαδικασιών, κάτι που θα δημιουργούσε πρόβλημα στον Έλληνα εξαγωγέα. Θεωρείται σκόπιμο, τουλάχιστον στις πρώτες εμπορικές συναλλαγές και μέχρι να εδραιωθεί εμπιστοσύνη μεταξύ των δύο μερών, να επιδιώκεται η προκαταβολή του 100%, της αξίας των προς εξαγωγή προϊόντων πριν την παράδοσή τους.

Ανάλογα με το επιχειρηματικό σχέδιο, ίσως χρειαστεί να αναζητηθούν διανομείς με εμπέλεια σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται στις μεγάλες πόλεις και περιοχές του Κιέβου, του Χάρκοβο, του Ντιππρο, της Λβιβ και της Οδησσού. Αυτές οι περιοχές είναι τα πιο πυκνοκατοικημένα και σημαντικά εμπορικά κέντρα της Ουκρανίας.

Από Εμπορικά Γραφεία άλλων χωρών συνιστάται έντονα να μην καλύπτεται η ουκρανική αγορά από περιφερειακά γραφεία στην Ευρώπη, ιδίως από τη Ρωσία. Οι Ουκρανοί προτιμούν να συνεργάζονται άμεσα με τοπικούς αντιπροσώπους αφού η επιτόπια παρουσία είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην Ουκρανία. Επιπλέον, ο Ουκρανός συνεργάτης μπορεί να βοηθήσει και σε αγορές πέρα από την Ουκρανία.

Δεδομένης, δε, της συνεχιζόμενης διένεξης μεταξύ της Ουκρανίας και της Ρωσίας, σε περιπτώσεις συνεργασίας με περιφερειακά γραφεία στη Ρωσία έχει παρατηρηθεί πληροφορίες προς τους ξένους συνεργάτες για την ουκρανική αγορά να μεταφέρονται παραποιημένες.

Σκόπιμο είναι ο επιχειρηματίας που επιθυμεί να έρθει σε επαφή δια αλληλογραφίας (ηλεκτρονικής ή άλλης) με κάποια ουκρανική εταιρεία να προσπαθήσει να χρησιμοποιήσει τη ρωσική ή την ουκρανική **γλώσσα**, καθώς η αγγλική δεν ομιλείται ευρέως. Σε κάθε περίπτωση – όπως έχει διαπιστωθεί επανειλημμένως – μια επιστολή σε μια από τις ανωτέρω ομιλούμενες γλώσσες θα έχει πολύ περισσότερες πιθανότητες να εξεταστεί και να απαντηθεί.

Το ίδιο ισχύει και για την προσωπική παρουσία σε επισκέψεις ή εκθέσεις. Οι επιχειρηματίες θα πρέπει να συνοδεύονται από διερμηνείς για την καλύτερη δυνατή συνεννόηση.

Σε κάθε περίπτωση ενθαρρύνονται οι **προσωπικές επισκέψεις και επαφές** των Ελλήνων με τους Ουκρανούς επιχειρηματίες με τους οποίους σκοπεύουν να συνεργαστούν. Πέραν της προσωπικής επαφής, που είναι πάντα επιθυμητή και εκτιμάται στους ουκρανικούς επιχειρηματικούς κύκλους, δίνεται η ευκαιρία στον Έλληνα επιχειρηματία να ελέγξει τις εγκαταστάσεις και γενικότερα τη λειτουργία της

ουκρανικής εταιρείας εκ του σύνεγγυς και να αποκτήσει εικόνα της τοπικής αγοράς, του ανταγωνισμού, των δικτύων διανομής κ.ά.

Για τους παραπάνω λόγους προτείνεται και η **συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις** που διοργανώνονται στην Ουκρανία.

Κανάλια διανομής

Τα περισσότερα από τα εσωτερικά και διεθνή φορτία της Ουκρανίας ταξιδεύουν με τρένο ή φορτηγό. Το μερίδιο των αεροπορικών εμπορευματικών μεταφορών σε εγχώριες ή διεθνείς μεταφορές φορτίου είναι ασήμαντο σε σύγκριση με τις εμπορευματικές μεταφορές που πραγματοποιούνται δια θαλάσσης, σιδηροδρομικώς ή οδικά. Η κρατική σιδηροδρομική εταιρεία Ukrzaliznytsia διαχειρίζεται το σιδηροδρομικό δίκτυο του έθνους, το οποίο κατέχει την τρίτη θέση στην Ευρώπη με 21.700 χιλιόμετρα σιδηροδρόμων και συνδέσεις με τη Λευκορωσία, τη Ρωσία, τη Μολδαβία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία και την Πολωνία. Οι αυτοκινητόδρομοι της Ουκρανίας συνδέονται με πανευρωπαϊκούς διαδρόμους μέσω των ακόλουθων αυτοκινητοδρόμων: Γκντανσκ-Οδησσός, Βρυξέλλες-Δρέσδη-Κρακοβία-Κίεβο, Βενετία-Βουδαπέστη-Λβιβ-Κίεβο. και Ελσίνκι-Αγία Πετρούπολη-Γκόμελ-Κίεβο-Κισινάου- Βουκουρέστι-Θράκη.

Δεκατρία λιμάνια της Ουκρανίας (Briansk, Bilhorod-Dnistrovskiy, Illichivsk, Izmail, Kherson, Mariupol, Mykolaiv, Odesa, Oktiabrsk, Reni, Skadovsk, Ust-Dunaisk και Yuzhnyi) και οκτώ λιμάνια ποταμών διαχειρίζονται εμπορευματοκιβώτια και μαζικές εισαγωγές. Το 2019, 148,2 εκατομμύρια τόνοι φορτίου πέρασαν από τα λιμάνια της Ουκρανίας. Μεταξύ των πέντε κορυφαίων τύπων φορτίου, μόνο οι εισαγωγές άνθρακα παρουσίασαν αύξηση λόγω της ανάγκης να αντισταθμιστεί η έλλειψη εφοδιασμού από τις προσωρινά ανεξέλεγκτες περιοχές του Donbass.

Υπάρχουν δύο τύποι τελωνειακών αποθηκών στην Ουκρανία: 1) αποθήκες τελωνειακής σύνδεσης, και 2) αποθήκες προσωρινής αποθήκευσης τελωνειακών δεσμών. Ένας εισαγωγέας μπορεί να χρησιμοποιήσει τον τελευταίο για να αποθηκεύσει προσωρινά αγαθά που βρίσκονται σε καθεστώς πιστοποίησης, αναμένοντας υγειονομικές, περιβαλλοντικές ή άλλες εγκρίσεις εισόδου ή αναμένουν εκτελωνισμό στην Ουκρανία.

Κανάλια πωλήσεων

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας, ο κύκλος εργασιών λιανικού εμπορίου της Ουκρανίας το 2019 ήταν 1.094 δισεκατομμύρια UAH (42 δισεκατομμύρια δολάρια), αύξηση 10,3% σε σύγκριση με το 2018. Κάτι λιγότερο από το ήμισυ του κλάδου ελέγχεται από αλυσίδες λιανεμπορίου.

Fast Moving Consumer Goods (FMCG) - Οι λιανικές αλυσίδες υπεραγορών εντοπίζονται στις μεγάλες πόλεις της Ουκρανίας και ειδικεύονται κυρίως σε προϊόντα FMCG, ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης, Do-it-Yourself (DIY), ανταλλακτικά και αξεσουάρ αυτοκινήτων, καλλυντικά και προϊόντα περιποίησης, φαρμακευτικά και προϊόντα φροντίδας υγείας.

Οι μεγαλύτεροι διεθνείς επενδυτές στο λιανεμπόριο FMCG είναι: [METRO GROUP](#), [Auchan](#), [Rewe Group \(Billa\)](#), and [Spar](#).

Οι 4 κορυφαίοι εθνικοί λιανέμποροι FMCG είναι: [Fozzy Group](#), [ATB Market](#), [Retail Group](#), και [Furshet](#).

Περιφερειακά οι κυριότεροι είναι: [Tavria V](#) και [Kopeika](#) στην Νότια Ουκρανία και [Pakko](#), Barvinok, και [Kolibris](#) στη Δυτική Ουκρανία.

Οι πιο δημοφιλείς μορφές σημείων πώλησης FMCG που άνοιξαν τα τελευταία χρόνια στην Ουκρανία είναι εκπτωτικά καταστήματα, μικρά μαγαζάκια (corner shops) και supermarkets.

Αλυσίδες ηλεκτρονικών και οικιακών συσκευών - Επί του παρόντος, οι μεγαλύτεροι παίκτες στην αγορά είναι οι [Foxtrot](#), [Eldorado](#) και [Comfy](#).

Αλυσίδες «Do-It-Yourself» - Η εθνική αλυσίδα [Epicenter](#) παραμένει ο κορυφαίος παίκτης DIY, με μερίδιο αγοράς άνω του 50%. Η [Leroy Merlin](#), μέρος του Groupe Adeo, λειτουργεί τρία καταστήματα στο Κίεβο. Η [IKEA](#) μπήκε στην αγορά της Ουκρανίας, ανοίγοντας ένα κατάστημα στο Κίεβο το 2019.

Ένδυση και υπόδηση: - Πολλές premium εθνικές αλυσίδες ειδών μόδας πωλούν επώνυμα ρούχα και υποδήματα, συμπεριλαμβανομένων των [Argo](#), Helen [Marlen Group](#), και [Melon Fashion Group](#). Η [Intertop](#) είναι ουκρανική αλυσίδα για επώνυμα υποδήματα.

Εξαρτήματα και είδη αυτοκινήτου: Τρεις αλυσίδες σε εθνικό επίπεδο. Οι Auto Trade Line (ATL), ZірАνто και AIS, καθώς και πολλά ανεξάρτητα καταστήματα λιανικής πώλησης ανταλλακτικών αυτοκινήτων και αξεσουάρ. Υπάρχουν, επίσης, περιφερειακές αλυσίδες χονδρικής όπως το Planetauto, το Stop -Transit, το Pitstop και το Avtośtīv.

Αλυσίδες ειδών ομορφιάς: Οι τέσσερις κορυφαίες αλυσίδες ειδών ομορφιάς σε εθνικό επίπεδο στην Ουκρανία είναι οι Eνα (560 καταστήματα), DC-Watsons (440 καταστήματα), Prostor (280 καταστήματα) και Kosmo (106 καταστήματα).

Φάρμακα και φαρμακευτικά προϊόντα πωλούνται μέσω περισσότερων από 21.000 ιδιωτικών και δημοτικών φαρμακείων και σημείων λιανικής πώλησης. Τα ιδιωτικά φαρμακεία καταλαμβάνουν το 87% της αγοράς, ενώ το υπόλοιπο 13% ανήκουν σε δήμους. Πολλές περιφέρειες και δήμοι προσπαθούν να προωθήσουν τα λεγόμενα «κοινωνικά φαρμακεία», τα οποία διαθέτουν βασικά φάρμακα και χρεώνουν ελάχιστα ή καθόλου.

Οι τρεις μεγαλύτερες αλυσίδες φαρμακείων (Pharmacy-Magnolia, μάρκα "Apteka Nyzkyh Tsin"), Med-Service Group και Titan (brand "Zdoronye"), αντιπροσωπεύουν μόνο το 8% των συνολικών πωλήσεων, αφήνοντας σημαντικές ευκαιρίες για διεθνείς αλυσίδες να εισέλθουν στην ουκρανική αγορά.

Τελωνιακό-Δασμολογικό Καθεστώς

Από 01.01.2016 τέθηκε σε ισχύ [Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ουκρανίας και της ΕΕ](#), με την οποία προβλέπεται ευνοϊκή δασμολογική μεταχείριση

κατ' αρχάς των ουκρανικών προϊόντων στις ευρωπαϊκές αγορές, αλλά και σταδιακή εξάλειψη των δασμών επί των ευρωπαϊκών προϊόντων στην ουκρανική αγορά.

Σε κάθε άλλη περίπτωση υπάρχουν δύο κατηγορίες δασμών στην Ουκρανία:

α) οι μειωμένοι δασμοί που ισχύουν επί των εμπορευμάτων που προέρχονται από χώρες-μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου του οποίου είναι μέλος και η Ουκρανία και χώρες οι οποίες απολαύουν της ιδιότητας του "μάλλον ευνοούμενου κράτους" και,

β) οι πλήρεις δασμοί που ισχύουν επί των εμπορευμάτων που προέρχονται από άλλες χώρες ή επί των προϊόντων στα οποία δεν μπορεί να καθοριστεί η χώρα προέλευσης.

Σε πολλές περιπτώσεις, πλέον, οι μειωμένοι και οι πλήρεις δασμοί ταυτίζονται. Οι δασμοί μπορεί να επιβάλλονται επί της αξίας, επί του αριθμού των μονάδων ή σε συνδυασμό των δύο. Υπάρχουν εποχικοί δασμοί, ειδικοί δασμοί, δασμοί αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί. Πλέον των μειωμένων δασμών, η Ουκρανία έχει συνάψει Συμφωνίες Ελευθέρων Συναλλαγών με τις χώρες ΚΑΚ, τη Γεωργία και τη Βόρεια Μακεδονία, οι οποίες προβλέπουν την εισαγωγή αγαθών με τελωνειακή ατέλεια στην Ουκρανία.

Δυστυχώς, η τελωνειακή υπηρεσία της Ουκρανίας έχει δημιουργήσει πολλές φορές προβλήματα στους εισαγωγείς ελληνικών προϊόντων στη χώρα καθώς παλαιότερα, σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν δεχόταν τις δασμολογικές κλάσεις των προϊόντων που χρησιμοποιούσαν οι εισαγωγείς και τα δασμολογούσε με άλλες κλάσεις με υψηλότερους δασμούς ενώ πρόσφατα δεν αποδέχεται τα τιμολόγια των ελληνικών επιχειρήσεων και δασμολογεί τα εισαγόμενα προϊόντα σύμφωνα με τις τελωνειακές τιμές αναφοράς από τη βάση δεδομένων που τηρείται.

Όπως όλες οι χώρες, η Ουκρανία παρακολουθεί τις ροές εισαγωγών-εξαγωγών που διέρχονται από τα σύνορά της. Ο ισχύων τελωνειακός κανονισμός της Ουκρανίας ορίζει την εκτέλεση τελωνειακών διασαφήσεων για εξαγωγές ή εισαγωγές (*State Fiscal Service of Ukraine: <http://sfs.gov.ua/en/custom-clearance>*).

Εισαγωγικό καθεστώς

Προς το παρόν, υφίσταται υποχρεωτική διαδικασία πιστοποίησης με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα εισαγόμενα στην Ουκρανία προϊόντα συμμορφώνονται με τα εθνικά πρότυπα.

Η πιστοποίηση παρέχεται από την Ουκρανική Αρχή Πιστοποίησης (UkrSerpro), με την έκδοση Ουκρανικού Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης (έχει πολλά κοινά με το ISO 9000). Οι κυριότερες κατηγορίες προϊόντων για τις οποίες απαιτείται πιστοποιητικό UkrSerpro είναι οι εξής: ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, φώτα, ηλεκτρικά μηχανήματα και εργαλεία, ραδιο-ηλεκτρονικός εξοπλισμός, εξοπλισμός επεξεργασίας τροφίμων, ιατρικός εξοπλισμός, μηχανήματα επεξεργασίας ξύλου και μετάλλων, εξοπλισμός συγκόλλησης, ποδήλατα, μέσα τηλεπικοινωνιών, πιάτα, εξοπλισμός πυροπροστασίας, μέσα μεταφοράς, γεωργικός εξοπλισμός, ανυψωτικός εξοπλισμός, ύφασμα, τρόφιμα, οικοδομικά υλικά, σωλήνες και μπαλόνια,

συσσωρευτές μολύβδου, συσκευές ακτινολογικής ανάλυσης, καλώδια και ημιαγωγοί, βαλβίδες και εξαρτήματα. Επίσης, ορισμένα προϊόντα απαιτούν ειδικές άδειες για την εισαγωγή τους στη χώρα (βλ. κατάλογο 2021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1329-2020-%D0%BF#Text>).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου έχουν πολλές φορές προειδοποιήσει την Ουκρανία ότι οι προαναφερθείσες πιστοποιήσεις καθώς και οι άδειες τέτοιου τύπου χρησιμοποιούνται ως μη-δασμολογικά εμπόδια, με αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ουκρανικές αρχές να έχουν προχωρήσει σε αλλαγή της νομοθεσίας για διευκόλυνση των εισαγωγών.

Προκλήσεις

Με ρυθμό ανάπτυξης 4-5% ετησίως, πολλοί παρατηρητές της αγοράς συμφωνούν ότι η Ουκρανία θα μπορούσε και θα έπρεπε να είναι η επόμενη Πολωνία, εάν επρόκειτο να εκμεταλλευτεί το τεράστιο οικονομικό της δυναμικό σε αγροτικές επιχειρήσεις, τεχνολογία πληροφοριών, εμπορευματικές μεταφορές, αεροδιαστημική και άμυνα. Αυτοί οι ίδιοι αναλυτές συμφωνούν, ωστόσο, ότι παρά την πρόοδο σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες (συγκρούσεις, ξένες παρεμβάσεις, εμπορικοί αποκλεισμοί, προσαρτήσεις), η οικονομική ανάπτυξη περιορίζεται περισσότερο από τη διαφθορά.

Εκτός από τη διαφθορά, άλλες σημαντικές προκλήσεις της αγοράς στην Ουκρανία περιλαμβάνουν:

- Άγνοια του *modus operandi* της ουκρανικής αγοράς
- Περιπλοκότητα και συχνές μεταβολές στην ουκρανική νομοθεσία
- Γραφειοκρατία
- Έλλειψη διαφάνειας στις φορολογικές και τελωνειακές Αρχές
- Δημιουργία κωλυμάτων από φορολογικούς και τελωνειακούς υπαλλήλους
- Δυσλειτουργικό δικαστικό σύστημα, που δεν μπορεί να αποφανθεί με δικαιοσύνη στις επιχειρηματικές διαφορές
- Περιορισμένοι πόροι χρηματοδότησης
- Υψηλοί φορολογικοί συντελεστές
- Αδιαφανές και δαπανηρό ρυθμιστικό περιβάλλον
- Ανεπαρκής προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
- Αναστολή των πωλήσεων αγροτικής γης που αποτρέπει τις επενδύσεις

Πηγές:

- Επιχειρηματικός οδηγός και ετήσια έκθεση Γραφείου ΟΕΥ Κιέβου
- EUROSTAT
- USA International Trade Administration
- USA Department of Agriculture
- Ukraine Invest
- <https://buildecon.blog/category/ukrainian-construction/>
- https://project.liga.net/projects/pharma_innovations_en/